

Szakmai beszámoló a 204158/00089 azonosító számú Támogatási Szerződéshez

A magyar emigráns művészek által alapított Squat Theatre-rel kapcsolatos színháztörténeti gyűjtemény megvásárlására

Az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet megvásárolta a New York-i székhelyű Exploded Archives LLC. (képviselő: Palotai Klára) tulajdonát képező Squat Theatre-rel kapcsolatos színháztörténeti gyűjteményt.

Palotai Klára a legendás Squat Theatre tagjaként 1977 júliusától egészen a társulat 1985-ös szétválásáig aktívan részt vett a csoport munkájában, majd Halász kiválása után is, 1989-ig a Squat tagja maradt. Fotósként maga is készített felvételeket a tagokról, előadásairól, performanszaikról, majd a csoport feloszlását követően archiválni kezdte a dokumentumokat, ezekből válogatva egy weboldalt is létrehozott (squattheatre.com). Gyűjteménye harminc év gyűjtőmunkájának gyümölcse, mely nemcsak a New York-i időszakra koncentrálnak, hanem a társulat megalakulásának előzményeit, a magyarországi tevékenységet is dokumentálja (Kassák Ház Stúdió, Dohány utcai lakásszínház). Tartalmazza továbbá a társulat hatásának kortárs recenzióit, a társulat működését bemutató későbbi kiállítások, konferenciák anyagait, valamint kitekintést ad a társulat tagjainak későbbi tevékenységére (pl. Bálint Eszter filmes karrierje, Bálint István és Halász Péter 1990-es évekbeli magyarországi színházi tevékenysége).

A dokumentumok állapota jó. A fotóanyag hordozói igen vegyesek, a korai időszakban készült fotók ún. dokubrom papírra készült nagyítások, de vannak fotópapírra készült fekete-fehér és színes kópiák, illetve polaroid technikával készült felvételek is az anyagban.

A gyűjtemény szellemi archívumnak is tekinthető, így az eredeti anyagok mellett, fotómásolatban, printben, digitális másolat formájában fenn maradt dokumentumokat is nagy számban tartalmaz mivel a gyűjtő az információ fennmaradását tartotta fontosnak, ami alapján a téma kutatója tájékozódhat.

Palotai Klára a közel két utazóbőröndnyi anyagot 2019 júliusában szállította New Yorkból Budapestre. Az anyag témakörök szerinti áttekintése közel két hétig tartott az eladó és az OSZMI munkatársainak bevonásával.

Az archívumot szándékunk szerint egyben tartjuk, az alábbi műtárgylista szerinti csoportosításban és az OSZMI Kézirattárában helyezük el a Gy/2005 gyarapodási napló számon.

Az átadott dokumentumok jegyzéke:

I. MAGYARORSZÁG (1960-as évek vége–1976)

Fotók:

- Rottenbiller utcai performansz (Fehérre festés) (5)
- Kassák Ház Stúdió előadásai (10)
- Előadások a Dohány utcai lakásszínházban (30)
- Dohány utca (külső, utcai képek) (5)
- Performanszok a balatonboglári Kápolnatárlaton (1973. aug.) – külső jelenetek (12)
- Filmforgatás és performanszok a surányi homokbányánál (6)
- Előadások és a résztvevők Horányban (1974) (20)
- *A Don Giovanni von Leporello* című film forgatása Nagymaroson (1974. júl) (15)
- A színház tagjainak távozása, Dohány utca a barátokkal (16)
- A színház tagjainak távozása két külön csoportban, Ferihegy családtagokkal, barátokkal (20)
- Civil fotók, életképek a társulat tagjairól, gyermekeikről (10)

Dokumentumok

- Korabeli újságcikkek (Film Színház Muzsika, Népszabadság, Magyar Nemzet)
- Bálint István: *Frankenstein evangéliuma* (a verses elbeszélés eredeti gépirata, a szerző javításával)
- *Gyors változások* a Rózsavölgyi Parkszínpadon. Szórólapok (3)
- Egyéb dokumentumok: szórólapok, meghívók, levelek, verseskötetek (15)



Felkészülés meghatározatlan idejű együttlétre
1972. szeptember



Dohány utcai King Kong
1973. szeptember



Ház, 1974. október



Don Juan – Leporello (filmforgatás, 1974)



Távozás a Dohány utcából, távozás Magyarországról (Ferihegy), 1976 januárja

FOTÓK: 149 db

DOKUMENTUMOK: 22 db.

II. AZ EMIGRÁCIÓ UTÁNI IDŐSZAK EURÓPÁBAN (Rotterdam, London, Amszterdam, Nancy, Párizs 1976–1977)

Fotók

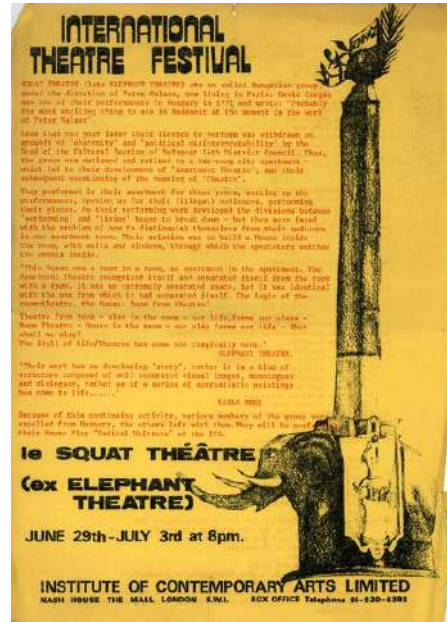
- Felvételek a z előadásokról (40)
- Civil fotók, életképek a társulat tagjairól és barátaikról (20)

Dokumentumok

- Újságcikkek, programok (20)



Koós Anna, Breznyik Péter és Palotai Klára Párizsban
Perneczky Géza felvétele, 1976



Nemzetközi Színházi Fesztivál, London, 1976 -
szórólap

FOTÓK: 60 db.

DOKUMENTUMOK: 20 db.

III. IRÁN 1977

Fotók:

- Színes fotó a shirazi előadás plakátjáról
- Fotók a shirazi kirakatelőadásra való előkészületekről, a fesztivál akkori hivatalos fotója, a nemrégiben elhunyt Bahman Jalali iráni fotós hagyatékából (6)

Dokumentumok

- Újságcikkek angol nyelven (Variety) – mikrofilmről nyomtatva (3)
- Mahasti Afsar: Festival of Arts: Shiraz-Persepolis 1967–1977 című tanulmány, mely a shirazi Festival of Arts története kapcsán hosszan foglalkozik a Squat Theatre vendégszereplésével és közvetett, történelmi eseményeket befolyásoló hatásával – készült 2013-ban az Asia Society által megrendezett The Shiraz Arts Festival Symposium (New York) alkalmából.



Pig! Child! Fire! – Festival of Arts, Sziraz (Irán) 1977

FOTÓK: 7 db.

DOKUMENTUMOK: 4 db

IV. 1978–1985 NEW YORK ÉS EURÓPAI TURNÉK

Pig! Child! Fire!

Andy Warhol's Last Love

Mr. Dead & Mrs. Free

Fotók

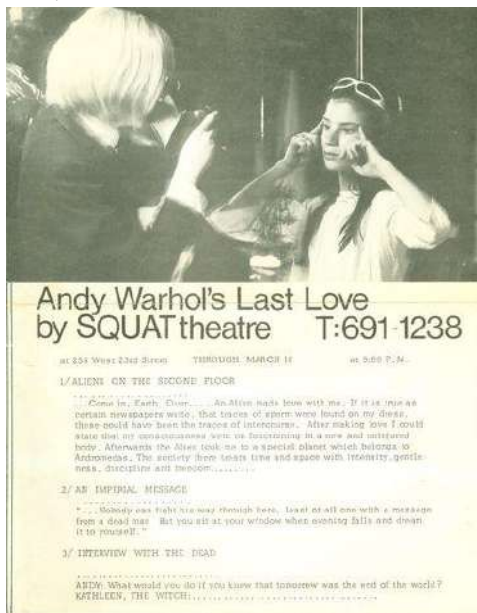
- Fotók a három kirakatdarab előadásairól (fekete-fehér és színes) (80)
- Civil fotók, életképek a társulat tagjairól és barátaikról (30)

Dokumentumok

- Meghívók, programok, fesztivalkatalógusok, újságcikkek, publikációs anyagok, szerződések, levelezés (80)
- 38 perces videó a három darab néhány jelenetéből összevágva, teljes angol nyelvű gépelt leirattal.



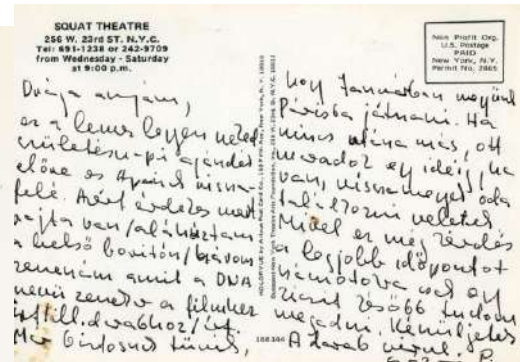
Breznyik Péter, Halász Péter és Halász Galus New Yorkban, 1977



Andy Warhol's Last Love szórólapja és jelenet az előadásból



Pig! Child! Fire! Palotai Klára felvétele



Bálint István levele szüleinek a *Mr. Dead Mrs. Free* szórólapján

FOTÓK: 110 db

DOKUMENTUMOK: 80 db.

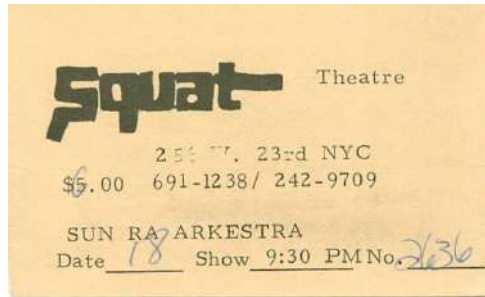
MOZGÓKÉPES ANYAG: 38 perc

V. SQUAT THEATRE MUSIC CLUB (1979–1982)

Fotók (15)

Dokumentumok:

- Plakátok, szórólapok (10)
- A Village Voice-ban megjelent heti Squat-koncertek hirdetései (mikrofilmről nyomtatva, kb. 50 oldal)
- Újságcikkek a koncerteseményekről (20)
- Koncertek hangfelvételei (teljes Nico és Sun Ra koncert) (3+ óra digitalizált anyag)



Belépőjegy a Music Clubba

VI. SQUAT THEATRE MOVIE THEATRE

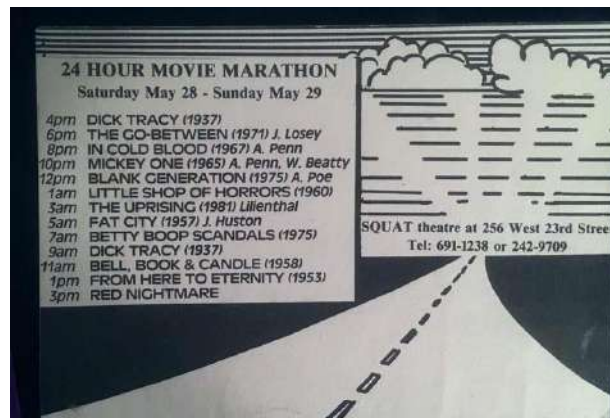
- Szórólapok (5)

V-VI. együttesen:

FOTÓK: 15 db.

DOKUMENTUMOK: 31 db.

DIGITALIZÁLT HANGANYAG: kb. 180 perc



Squat Theatre filmmaraton programja

VII. EGYÉB, A SQUAT THEATRE-HEZ KAPCSOLÓDÓ ANYAGOK

- 1980 Altorjay Gábor *Tscherwonez* című filmjéhez készült fotók a társulat tagjairól és a film forgatásáról, valamint a film trailere. Squat-szereplők: Bálint István, Buchmüller Éva, Breznyik Péter (Peter Berg), Sheryl Sutton
- 1982 Squat Theatre *Mr. Dead & Mrs. Free Cafe* (installáció), PS 1 Long Island City, NY
- katalógus és fotók
- *Contemporary Experimental Theater*. Theater am Turm, Frankfurt 1981. Benne Ted Shank fotói a társulatról

VIII. A SQUAT THEATRE 1985 UTÁNI IDŐSZAKA

Dreamland Burns

L-Train to Eldorado

Full Moon Killers

Fotók az előadásokról (30)

Dokumentumok

- Plakátok, szövegek, meghívók, technikai feljegyzések, programfüzetek, levelezések (20)



L-Train to Eldorado



A Dreamland Burns c. előadás plakátja

IX. 1985 UTÁNI HALÁSZ PÉTER LOVE THEATRE ELŐADÁSOK

- 3 előadás felvétele (digitalizálva)
- Halász Péter monológja és próbák (videóanyag digitalizálva)

VII.-IX. együttesen:

FOTÓK: 43 db.

DOKUMENTUMOK: 22 db.

MOZGÓKÉPES ANYAG: kb. 200 perc

X. 1990. UTÁNI VEGYES ANYAG

- Bálint István "Budapest-New York" könyvterv (gépirat)
- Bálint István: *Killing Time* (színdarab) (gépirat, javításokkal)
- Halász Péter műcsarnokbeli „temetése” (2006) – fotók és cikkek a világsajtóban
- Halász Péter-ünnepség 2006. április (New York) (meghívó, fotók)
- Halász Péter magyarországi rendezései (fotók, cikkek)
- Bálint István magyarországi rendezései (fotók, cikkek)

- *Blank City* (dokumentumfilm az 1980-as évek New Yorkjáról. A filmben Squat Theatre archív felvételek és fotók) DVD + digitális file. A film tribecai bemutatójának belépőjegye és programja.
- *A Matter of Facts* (R.: Eric Mitchell) című film Squat szereplőkkel és a Mr. Dead & Mrs. Free “Záróra” jelenetek fiktív folytatása (DVD + digitális file) készült 1982-ben Liza Bear “Communications Update” című TV-műsorába + 2013-ban külön vetítésen mutatták be a NewMuseum show program keretében (programfüzet és belépőjegy).
- *No Wave – Underground ’80: Berlin – New York* című német dokumentumfilm (R.: Christoph Dreher, 2009) DVD, képeslap, plakát (a filmben: interjúk Bálint Eszterrel és Palotai Klárával)
- *Hunter* című rövidfilm (R.: Robert Frank. Írta: Bálint István, 1989) Bálint István főszereplésével (VHS)



Kiállítások dokumentumai:

- 2003 Gail Pickering: *Hungary! And Other Economies* című kiállítás (Jousse Galéria, Párizs,) programfüzete benne külön programként az *Andy Warhol's Last love* vetítése
- 2003 Mark Amitin archívum exhibit, Bobst Library, NYU, New York. (a kiállításban Squat színházi plakátok és dokumentumok) – meghívó, programfüzet
- 2004 Kovács Endre fotókiállítása: *Kassák Ház Stúdió - Squat Theatre*, Ludwig Múzeum. (képek a megnyitóról, meghívó és Can Togay kiállítás ismertető szövege)
- 2004 Richard Hell Papers kiállítás *False Archives*, Bobst Library, NYU, New York (a kiállításban a Squat zeneklub programjairól voltak láthatók plakátok) – fotók a kiállításról
- 2006 *The Downtown Show*, The New York Art Scene, 1974-1984, Greet Art Gallery, NYC (kiállított Squat Theatre fotók). Katalógus, meghívó, fotók
- 2010 “Club 21” Frieze Art Festival, Mary LeBon Gallery (London). (A kiállítás része volt egy Squat videóösszeállítás) – programfüzet, fotók a kiállításról
- 2013 Whitney Museum Rented Island katalógus, Squat Theatre installáció, fotók, rövid videó + a kapcsolódó Squat színházzal kapcsolatos programok, a megnyitó meghívója



Kutatások /szakirodalom

- A Squat Theatre 256 West 23 épületének története 1977 előtt, Cavanagh étterem képeslapjai az 1940-es, 1950-es évekből, fotók/emlékezések a Galaxy 21 klubról az 1970-es évekből.
- Ph.D. -dolgozat a videó korai használatáról három New York-i társulat előadásában (Squat, Wooster Group, Mabou Mines)
- Fénymásoltok a Squatról szóló írásokról (angol és francia nyelven) és Richard Schechner és Artur Sainer angol nyelvű tanulmánykötetei, melyekben olvasni lehet a Squatról.

FOTÓK: kb. 20 db.

DOKUMENTUMOK: kb. 30 db.

MOZGÓKÉPES ANYAG: 196 perc

A DOKUMENTUMEGYÜTTES ÖSSZESEN:

FOTÓK: 404 db

DOKUMENTUMOK (szövegkönyvek, iratok, levelezés, szerződések, újságkivágatok, műsorfüzetek, szórólapok, plakátok, kiállítási katalógusok stb.): **209 db.**

MOZGÓKÉPEK ÉS HANGANYAGOK: mintegy 10 óra

Budapest, 2019. október 7.

Sipőcz Mariann
muzeológus